

Έκθεση για τους Επιχειρησιακούς Στόχους Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

30 Νοεμβρίου 2016

A. Εισαγωγή.

Οι ελληνικές τράπεζες εισήλθαν στην κρίση του 2008 με συνολικά μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα ("ΜΕΑ") ύψους €14,5 δις ή 5,5% επί των συνολικών ανοιγμάτων¹. Στο τέλος Ιουνίου 2016 το ποσό των ΜΕΑ² είχε φθάσει τα €108,4 δις ή το 45,1% των συνολικών ανοιγμάτων³ (€106,9 δις ή 50,5% των συνολικών ανοιγμάτων, εάν δεν συμπεριληφθούν σε αυτά τα εκτός ισολογισμού στοιχεία).

Σήμερα, η διαχείριση των ΜΕΑ αποτελεί τη σημαντικότερη πρόκληση για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος είναι κρίσιμη τόσο από μικροπροληπτική όσο και από μακροπροληπτική σκοπιά, καθώς, πέρα από τη βελτίωση της οικονομικής ευρωστίας των τραπεζών, θα επιτρέψει την απελευθέρωση κεφαλαίων προς χρηματοδότηση των περισσότερο παραγωγικών κλάδων της οικονομίας και θα συμβάλει γενικότερα στην ανάπτυξη.

Η επίλυση του προβλήματος του ιδιωτικού χρέους είναι υψίστης σημασίας για τη δημιουργία συνθηκών μεταστροφής της ελληνικής οικονομίας προς εξαγωγικούς κλάδους και την αποτελεσματικότητα της κατανομής των πόρων. Ο εντοπισμός των επιχειρήσεων με προοπτικές βιωσιμότητας, για τις οποίες θα πρέπει να εφαρμοστούν ικανές μακροπρόθεσμες λύσεις αναδιάρθρωσης, σε συνδυασμό με την προσέλκυση νέων κεφαλαίων, θα συμβάλει στη διατήρηση του παραγωγικού ιστού της οικονομίας και θα θέσει τα θεμέλια για την επανεκκίνηση των επενδύσεων και της ανάπτυξης. Στο ίδιο πνεύμα, η επίλυση του προβλήματος του ιδιωτικού χρέους μπορεί να βοηθήσει την αποκατάσταση της πιστοληπτικής ικανότητας των νοικοκυριών και να συμβάλει στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Υπάρχουν ήδη σε εξέλιξη μια σειρά από πρωτοβουλίες, με στόχο να αρθούν τα εμπόδια για την επίλυση του προβλήματος των ΜΕΑ (όπως φορολογικά, νομικά, δικαστικά, κτλ) και να ενισχυθούν οι τράπεζες στην προσπάθειά τους για τη διαχείριση των προβληματικών στοιχείων του ενεργητικού τους.

¹ Στα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα περιλαμβάνονταν δάνεια με καθυστέρηση άνω των 90 ημερών και ρυθμισμένα δάνεια, όπως αναφέρονταν στην ΠΔ/ΤΕ 2442/1999.

² Σύμφωνα με τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια περιλαμβάνονται δάνεια με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών και δάνεια αβέβαιης είσπραξης χωρίς τη ρευστοποίηση εξασφάλισης, ανεξαρτήτως ημερών καθυστέρησης (EBA, Annex V. Part 2. 145-162).

³ Περιλαμβάνονται τα εκτός ισολογισμού στοιχεία.

Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή επιχειρησιακών στόχων για τη διαχείριση των ΜΕΑ είναι μία από τις βασικές πρωτοβουλίες σε θέματα πολιτικής και αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της Εθνικής Στρατηγικής για τη μείωση των ΜΕΑ. Στις πρόσφατες οδηγίες⁴ της Τραπεζικής Εποπτείας της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προς τις τράπεζες, σχετικά με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, έχει επίσης αναγνωριστεί η διαδικασία της στοχοθεσίας ως σημαντικό τμήμα της στρατηγικής τους για την αντιμετώπιση των ΜΕΑ στα πλαίσια ενός δεσμευτικού χρονοδιαγράμματος. Από εποπτικής σκοπιάς, αποτελεί ύψιστης σημασίας ζητούμενο για τις τράπεζες που εμφανίζουν υψηλούς δείκτες ΜΕΑ να έχουν ενσωματώσει στη στρατηγική τους συγκεκριμένους επιχειρησιακούς στόχους ανά χαρτοφυλάκιο (π.χ. επιχειρηματικά, στεγαστικά, κλπ) με βάση το χρονικό ορίζοντα (π.χ. βραχυπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμούς) και ανά επιλογή ενέργειας μείωσης (π.χ. αναδιαρθρώσεις δανείων, εκποίηση ακινήτων, μεταβιβάσεις δανείων, κλπ).

Υπό το πρίσμα αυτό, η Τράπεζα Ελλάδος σε στενή συνεργασία με την Τραπεζική Εποπτεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας («ΕΚΤ») έθεσε μια σειρά από επιχειρησιακούς στόχους για τα ΜΕΑ οι οποίοι συνοδεύονται από βασικούς δείκτες απόδοσης. Οι επιχειρησιακοί στόχοι που έχουν επιλεγεί συνιστούν τόσο στόχους αποτελεσμάτων όσο και στόχους δράσεων και προσφέρουν μια πλήρη εικόνα για τους δείκτες ποιότητας ενεργητικού των τραπεζών, τις ενέργειες των διοικήσεων των τραπεζών για τη μείωση των ΜΕΑ και την αποτελεσματικότητά των εν λόγω ενεργειών. Παράλληλα, έπειτα από εκτενή διαβούλευση και με τις τράπεζες, το πλαίσιο εποπτικής πληροφόρησης της Τράπεζας της Ελλάδος αναβαθμίστηκε⁵ αναλόγως.

Οι τράπεζες έχουν συμφωνήσει στη θέσπιση φιλόδοξων αλλά ρεαλιστικών στόχων, οι οποίοι υποβλήθηκαν στο τέλος Σεπτεμβρίου 2016 με χρονικό ορίζοντα τριών ετών. Έχουν τεθεί τριμηνιαίοι στόχοι για τα 4 τρίμηνα του 2017 και ετήσιοι για τα έτη 2018 και 2019. Οι στόχοι έχουν πλήρως ενσωματωθεί στη στρατηγική των τραπεζών για τα ΜΕΑ και γενικότερα στο επιχειρηματικό τους σχέδιο. Κατά τη στοχοθεσία ελήφθησαν υπόψη τα χαρακτηριστικά του χαρτοφυλακίου, της οργάνωσης και της ικανότητας κάθε τράπεζας. Οι τράπεζες έχουν αναπτύξει εξειδικευμένα μοντέλα για να υποστηρίξουν την προσαρμογή των επιχειρησιακών στόχων για τα ΜΕΑ, λαμβάνοντας υπόψη μακροοικονομικές παραδοχές και έχουν τη δυνατότητα να προσαρμόσουν τους στόχους τους στο τέλος του Σεπτεμβρίου κάθε έτους, παρέχοντας και τριμηνιαίους στόχους για τα τρίμηνα του προσεχούς έτους.

⁴ https://www.bankingsupervision.europa.eu/legalframework/publiccons/pdf/npl/npl_guidance.en.pdf

⁵ Η Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος ΠΕΕ 102/30.08.2016 (http://www.bankofgreece.gr/BogDocumentPEE/%CE%A0%CE%95%CE%95_102_30_8_2016.pdf) εισάγει ένα ενισχυμένο πλαίσιο εποπτικών αναφορών για τα ΜΕΑ.

Η επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων θα παρακολουθείται σε τριμηνιαία βάση. Οι τράπεζες θα υποβάλλουν κάθε τρίμηνο, μέσω του προαναφερθέντος πλαισίου εποπτικής αναφοράς, αναλυτική πληροφόρηση σχετικά με την εξέλιξη των επιχειρησιακών στόχων για τα ΜΕΑ και για τους βασικούς δείκτες απόδοσης. Οι τράπεζες θα υποβάλλουν επίσης συνοδευτικό σημείωμα όπου θα περιγράφουν τους παράγοντες που διαμορφώνουν τα ΜΕΑ και τους λόγους για τυχόν απόκλιση των υφιστάμενων μεγεθών σε σχέση με τους στόχους. Η Τράπεζα της Ελλάδος, σε συνεργασία με την Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ, θα αξιολογεί τα στοιχεία και τις αναλύσεις των τραπεζών και θα διενεργεί συναντήσεις με τα αρμόδια στελέχη τους. Επίσης, θα παρακολουθεί στενά την εφαρμογή της στρατηγικής των τραπεζών και τις προγραμματιζόμενες ενέργειες για τη μείωση των ΜΕΑ και θα ζητά, σε συνεργασία με την Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ, εφόσον αυτό κριθεί σκόπιμο, επιπρόσθετα διορθωτικά μέτρα. Τέλος, η Τράπεζα της Ελλάδος θα εντοπίζει τυχόν πρόσθετα υπολειπόμενα εμπόδια για την αποτελεσματική επίλυση του προβλήματος των ΜΕΑ και θα προτείνει μέτρα αντιμετώπισής τους.

Σκοπός της παρούσας έκθεσης, που θα δημοσιεύεται σε τριμηνιαία βάση, είναι να παρέχει μια συνολική εικόνα για την εξέλιξη των επιχειρησιακών στόχων και επιλεγμένων δεικτών απόδοσης. Σε αυτήν την πρώτη έκθεση παρέχεται επιπρόσθετα πληροφόρηση σχετικά με το τεχνικό υπόβαθρο της διαμόρφωσης και παρακολούθησης των στόχων. Λεπτομερής ανάλυση ως προς την εξέλιξη της ποιότητας του χαρτοφυλακίου των ελληνικών τραπεζών είναι διαθέσιμη στις εκθέσεις Επισκόπησης του Ελληνικού Χρηματοπιστωτικού Συστήματος και στις εκθέσεις Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος.

B. Τεχνικό Υπόβαθρο

Στην περίμετρο αναφοράς περιλαμβάνονται όλες οι ελληνικές εμπορικές και συνεταιριστικές τράπεζες.

Η αναφορά συμπληρώνεται σε επίπεδο τράπεζας και όχι ομίλου («ατομική βάση»).

Για τους σκοπούς της στοχοθεσίας τα «Μη-Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα» (“ΜΕΑ”) και τα «Μη-Εξυπηρετούμενα δάνεια⁶» (“ΜΕΔ”) αναφέρονται μόνο σε εντός ισολογισμού στοιχεία.

Τα ΜΕΑ ακολουθούν τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (European Banking Authority –EBA, Annex V. Part 2. 145-162).

Τα τέσσερα συστημικά πιστωτικά ιδρύματα⁷ και τα τρία μεγαλύτερα μη συστημικά πιστωτικά ιδρύματα⁸ υποχρεούνται να υποβάλλουν το σύνολο των εννέα

⁶ Τα ΜΕΔ περιλαμβάνουν δάνεια με καθυστέρηση άνω των 90 ημερών.

επιχειρησιακών στόχων και των βασικών δεικτών απόδοσης ενώ τα υπόλοιπα μη συστημικά πιστωτικά ιδρύματα υποβάλλουν ένα περιορισμένο αριθμό επιλεγμένων επιχειρησιακών στόχων⁹ και βασικών δεικτών απόδοσης.

Οι εννέα επιχειρησιακοί στόχοι είναι οι ακόλουθοι:

- **Στόχος 1:** Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) μη εξυπηρετούμενων δανείων.
- **Στόχος 2:** Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) δανείων σε καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών.
- **Στόχος 3:** Ανάκτηση σε μετρητά (από εισπράξεις τόκων, προμηθειών, αποπληρωμών κεφαλαίου, διακανονισμών, ρευστοποίηση εξασφαλίσεων, μεταβιβάσεων) μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το μέσο υπόλοιπο των μη εξυπηρετούμενων δανείων.
- **Στόχος 4:** Δάνεια με μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις προς το σύνολο των μη εξυπηρετούμενων δανείων και των ρυθμισμένων με μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις εξυπηρετούμενων δανείων.
- **Στόχος 5:** Υπόλοιπο μη εξυπηρετούμενων δανείων για περίοδο άνω των 720 ημερών, τα οποία δεν έχουν καταγγελθεί¹⁰, προς το άθροισμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων για περίοδο άνω των 720 ημερών τα οποία δεν έχουν καταγγελθεί και των καταγγελλόμενων δανείων.
- **Στόχος 6:** Υπόλοιπο καταγγελλόμενων δανείων για τα οποία έχουν κινηθεί νομικές διαδικασίες προς το σύνολο καταγγελλόμενων δανείων.
- **Στόχος 7:** Μη εξυπηρετούμενα δάνεια βιώσιμων επιχειρήσεων (μικρού και μεσαίου μεγέθους) για τις οποίες έχει διενεργηθεί ανάλυση βιωσιμότητας τους τελευταίους δώδεκα μήνες προς το σύνολο των μη εξυπηρετούμενων δανείων βιώσιμων επιχειρήσεων (μικρού και μεσαίου μεγέθους).
- **Στόχος 8:** Πλήθος κοινών πιστούχων¹¹ (για μεγάλα επιχειρηματικά δάνεια και δάνεια προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις) για τους οποίους έχει εφαρμοστεί κοινή λύση αναδιάρθρωσης από τις εμπλεκόμενες τράπεζες.
- **Στόχος 9:** Πλήθος μη εξυπηρετούμενων δανείων προς μεγάλες επιχειρήσεις για τα οποία η τράπεζα έχει αναθέσει σε εξειδικευμένο σύμβουλο την υλοποίηση σχεδίου λειτουργικής αναδιάρθρωσης.

---

⁷ Τα τέσσερα συστημικά πιστωτικά ιδρύματα είναι η Τράπεζα Πειραιώς, η Εθνική Τράπεζα, η Alpha Bank και η Eurobank.

⁸ Τα τρία μεγαλύτερα μη συστημικά πιστωτικά ιδρύματα είναι η Τράπεζα Αττικής, η Παγκρήτια Συνεταιριστική τράπεζα και η Συνεταιριστική τράπεζα Χανίων.

⁹ Συγκεκριμένα τους στόχους 1, 2, 4, 5 και 6, οι οποίοι αναλύονται στη συνέχεια.

¹⁰ Ως καταγγελλόμενες απαιτήσεις θεωρούνται τα δάνεια των οποίων η σύμβαση έχει καταγγελθεί από τον δανειοδότη και η καταγγελία αυτή έχει γνωστοποιηθεί στο δανειολήπτη.

¹¹ Ένας πιστούχος θεωρείται ως «κοινός πιστούχος» όταν έχει ανοίγματα σε πολλαπλές τράπεζες.

Οι επιχειρησιακοί στόχοι και οι βασικοί δείκτες απόδοσης παρακολουθούνται τόσο στο σύνολο των χαρτοφυλακίων, όσο και ανά χαρτοφυλάκιο δανείων:

- **Στεγαστικά δάνεια.** Στην ενότητα αυτή συμπεριλαμβάνονται τα στοιχεία χρηματοδοτικών ανοιγμάτων προς νοικοκυριά για την απόκτηση ή επισκευή οικιστικού ακινήτου.
- **Καταναλωτικά δάνεια.** Στην ενότητα αυτή συμπεριλαμβάνονται τα στοιχεία χρηματοδοτικών ανοιγμάτων προς νοικοκυριά για την κάλυψη καταναλωτικών αναγκών με ανακυκλούμενο πιστωτικό όριο (πιστωτικές κάρτες, λογαριασμοί υπερανάληψης, ανοικτά καταναλωτικά δάνεια) αλλά και καταναλωτικά δάνεια με τοκοχρεολυτικό πρόγραμμα αποπληρωμής.
- **Επιχειρηματικά δάνεια.** Στην ενότητα αυτή συμπεριλαμβάνονται τα στοιχεία χρηματοδοτικών ανοιγμάτων προς επιχειρήσεις όπως περιγράφονται παρακάτω:
  - **Ελεύθεροι Επαγγελματίες και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις.** Χρηματοδοτικά ανοίγματα προς ελεύθερους επαγγελματίες και επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μικρότερο των 2,5 εκατ. ευρώ.
  - **Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις («ΜΜΕ»).** Χρηματοδοτικά ανοίγματα προς επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μεγαλύτερο των 2,5 εκατ. ευρώ και μικρότερο των 50 εκατ. ευρώ.
  - **Μεγάλες Επιχειρήσεις.** Χρηματοδοτικά ανοίγματα προς επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μεγαλύτερο των 50 εκατ. ευρώ.
  - **Ναυτιλιακά Δάνεια.** Χρηματοδοτικά ανοίγματα προς ναυτιλιακές επιχειρήσεις.

Γ. Επιχειρησιακοί Στόχοι πιστωτικών ιδρυμάτων

Το Σεπτέμβριο 2016 οι ελληνικές εμπορικές και συνεταιριστικές τράπεζες υπέβαλαν τους επιχειρησιακούς τους στόχους για τα ΜΕΑ, βάσει των δικών τους μακροοικονομικών παραδοχών και στρατηγικών διαχείρισης.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά τους βασικότερους στόχους και δείκτες απόδοσης για το **σύνολο του δανειακού χαρτοφυλακίου**, για την περίοδο Ιουνίου 2016 – Δεκεμβρίου 2019 (ποσά σε € δις):

BANK OF GREECE
EUROSYSTEM

A. Επιχειρησιακοί Στόχοι Αποτελεσμάτων	Ιουν. 2016	Σεπ. 2016	Δεκ. 2016	Μαρ. 2017	Ιουν. 2017	Σεπ. 2017	Δεκ. 2017	2018	2019
Στόχος 1: Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) ΜΕΑ	106,9	106,9	105,8	105,2	103,4	102,0	98,2	83,3	66,7
Δείκτης Παρακολούθησης: Δείκτης ΜΕΑ	51%	51%	51%	51%	50%	50%	48%	42%	34%
Στόχος 2: Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) ΜΕΔ	78,3	78,1	76,3	74,7	72,4	70,5	65,9	53,0	40,2
Δείκτης Παρακολούθησης: Δείκτης ΜΕΔ	38%	37%	36%	36%	35%	34%	32%	27%	20%

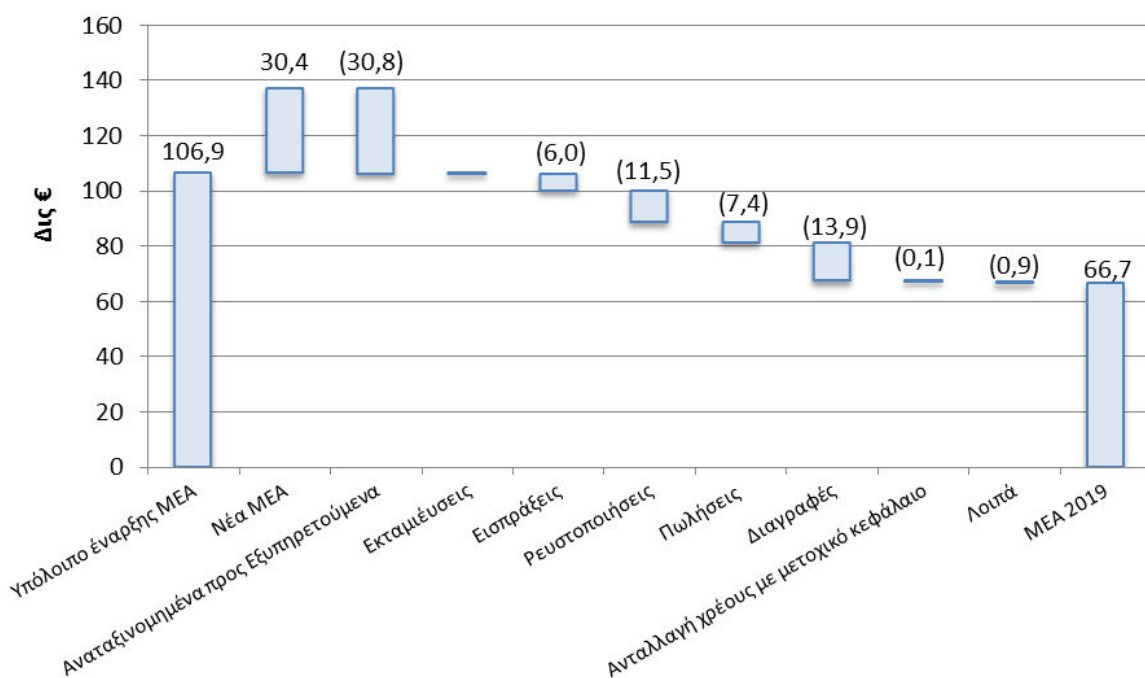
Όπως απεικονίζεται στον πιο πάνω πίνακα, το αρχικό υπόλοιπο των ΜΕΑ (Ιούνιος 2016) για το σύνολο των ελληνικών εμπορικών και συνεταιριστικών τραπεζών αγγίζει τα €106,9 δις (σημειώνεται ότι στα αναφερόμενα ανοίγματα δεν περιλαμβάνονται εκτός ισολογισμού στοιχεία ύψους €1,5 δις περίπου). Οι τράπεζες έθεσαν ως στόχο τη μείωση του υπολοίπου των ΜΕΑ κατά 38% για την περίοδο Ιουνίου 2016 – Δεκεμβρίου 2019, διαμορφώνοντας το αναμενόμενο υπόλοιπο των ΜΕΑ στα €66,7 δις στο τέλος του 2019.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των τραπεζών το μεγαλύτερο ποσοστό της μείωσης θα επιτευχθεί κατά τα δύο τελευταία έτη, το 2018 και το 2019. Η μείωση εκτιμάται ότι θα προέλθει κυρίως από τις επιτυχείς ρυθμίσεις δανείων (δηλαδή την αποκατάσταση της τακτικής εξυπηρέτησης δανείων που βρίσκονται επί του παρόντος σε καθυστέρηση), από διαγραφές δανείων, καθώς και, σε μικρότερο βαθμό, από ρευστοποιήσεις εξασφαλίσεων και μεταβιβάσεις δανείων. Αντίθετα, αρνητική συμβολή στην περαιτέρω μείωση των υπολοίπων ΜΕΑ εκτιμάται ότι θα έχει η συσσώρευση νέων ΜΕΑ, η οποία αναμένεται τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2017. Με βάση τα ανωτέρω, εκτιμάται ότι στο τέλος του 2019 ο δείκτης ΜΕΑ θα υποχωρήσει σε 34%.

Πιο συγκεκριμένα, περίπου το 29% του υπολοίπου των ΜΕΑ του Ιουνίου 2016 θα επανέλθει σε κατάσταση τακτικής εξυπηρέτησης, κυρίως μέσω επιτυχών ρυθμίσεων. Εντούτοις, η εν λόγω μείωση αντισταθμίζεται από τις συνεχείς ροές νέων μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και ανοιγμάτων που αθετούν εκ νέου (συνολικά 28% του υπολοίπου των ΜΕΑ του Ιουνίου 2016). Επιπρόσθετα, οι εισπράξεις και οι ρευστοποιήσεις που σχετίζονται με ΜΕΑ θα συμβάλουν κατά 16% στη μείωση του υπολοίπου των ΜΕΑ, ενώ οι μεταβιβάσεις ΜΕΑ και οι διαγραφές κατά 7% και 14% αντίστοιχα, διαμορφώνοντας τη συνολική μείωση του υπολοίπου ΜΕΑ κατά 38% για την περίοδο Ιουνίου 2016 – Δεκεμβρίου 2019. Αναλυτικά οι παράγοντες μείωσης του υπολοίπου των ΜΕΑ απεικονίζονται παρακάτω:

Κίνηση ΜΕΑ Ιουν.2016 - 2019

Κατά την ίδια περίοδο, τα δάνεια σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών (ΜΕΔ) αναμένεται να μειωθούν κατά 49%, από €78,3 δις τον Ιούνιο του 2016 σε €40,2 δις το 2019. Ο σχετικός δείκτης ΜΕΔ αναμένεται να μειωθεί από 37% σε 20% για την ίδια χρονική περίοδο.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι βασικότεροι επιχειρησιακοί στόχοι και δείκτες απόδοσης στα τρία επιμέρους χαρτοφυλάκια (στεγαστικό, καταναλωτικό και επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο) για την περίοδο Ιουνίου 2016 – Δεκεμβρίου 2019.

Στεγαστικό χαρτοφυλάκιο (ποσά σε € δις):

Α. Επιχειρησιακοί Στόχοι Αποτελεσμάτων	Ιουν. 2016	Σεπ. 2016	Δεκ. 2016	Μαρ. 2017	Ιουν. 2017	Σεπ. 2017	Δεκ. 2017	2018	2019
Στόχος 1: Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) ΜΕΑ	28,1	27,6	27,4	27,3	27,0	26,7	26,3	23,6	19,7
Δείκτης Παρακολούθησης: Δείκτης ΜΕΑ	42%	42%	42%	42%	41%	41%	41%	37%	32%
Στόχος 2: Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) ΜΕΔ	20,7	20,9	20,9	20,6	20,2	19,8	19,3	16,5	12,9
Δείκτης Παρακολούθησης: Δείκτης δανείων ΜΕΔ	31%	31%	31%	31%	31%	30%	30%	26%	21%

Καταναλωτικό χαρτοφυλάκιο (ποσά σε € δις):

A. Επιχειρησιακοί Στόχοι Αποτελεσμάτων	Ιουν. 2016	Σεπ. 2016	Δεκ. 2016	Μαρ. 2017	Ιουν. 2017	Σεπ. 2017	Δεκ. 2017	2018	2019
Στόχος 1: Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) ΜΕΑ	15,2	15,0	14,5	14,2	13,7	13,4	12,1	8,9	6,5
Δείκτης Παρακολούθησης: Δείκτης ΜΕΑ	64%	64%	63%	62%	61%	60%	58%	47%	36%
Στόχος 2: Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) ΜΕΔ	12,5	12,2	11,8	11,6	11,1	10,9	9,7	6,7	4,6
Δείκτης Παρακολούθησης: Δείκτης δανείων ΜΕΔ	52%	52%	51%	50%	49%	49%	46%	35%	25%

Επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο (ποσά σε € δις):

A. Επιχειρησιακοί Στόχοι Αποτελεσμάτων	Ιουν. 2016	Σεπ. 2016	Δεκ. 2016	Μαρ. 2017	Ιουν. 2017	Σεπ. 2017	Δεκ. 2017	2018	2019
Στόχος 1: Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) ΜΕΑ	63,6	64,3	63,9	63,7	62,7	61,9	59,8	50,7	40,5
Δείκτης Παρακολούθησης: Δείκτης ΜΕΑ	53%	53%	53%	53%	53%	52%	50%	43%	35%
Στόχος 2: Υπόλοιπο (πριν από προβλέψεις) ΜΕΔ	45,1	45,0	43,6	42,6	41,0	39,8	36,9	29,9	22,7
Δείκτης Παρακολούθησης: Δείκτης δανείων ΜΕΔ	37%	37%	36%	36%	35%	34%	31%	26%	19%

Επιπρόσθετα, ο πίνακας που ακολουθεί συνοψίζει τη συμβολή των επιμέρους χαρτοφυλακίων στη μείωση του υπολοίπου των ΜΕΑ για την περίοδο Ιουνίου 2016 – Δεκεμβρίου 2019:

Συμβολή των επιμέρους χαρτοφυλακίων στη μείωση του υπολοίπου των ΜΕΑ							
ΣΥΝΟΛΟ	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Επιχειρηματικά	SBP	MME	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Ναυτιλιακά
100%	21%	22%	58%	15%	26%	16%	1%

Επιπλέον των στόχων που αφορούν στο ύψος των ΜΕΑ και ΜΕΔ, έχουν τεθεί και στόχοι μέσω των οποίων παρακολουθείται η απόδοση των τραπεζών κατά τη διαχείριση των ανοιγμάτων αυτών. Συγκεκριμένα:

Ο **Στόχος 3** (Ανάκτηση σε μετρητά μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το μέσο υπόλοιπο των μη εξυπηρετούμενων δανείων) αποβλέπει στην παρακολούθηση των εισπράξεων τόσο από αποπληρωμές όσο και από ρευστοποιήσεις και μεταβιβάσεις δανείων. Η στοχοθεσία των τραπεζών επικεντρώνεται στην ετήσια αύξηση των εισπράξεων κυρίως λόγω των συνεχώς αυξανόμενων ταμειακών εισροών από

ρευστοποιήσεις εξασφαλίσεων. Το παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζει τις ανακτήσεις μετρητών από ΜΕΑ για τα έτη 2016-2019:

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τη συμβολή των επιμέρους χαρτοφυλακίων στην ανάκτηση μετρητών από ΜΕΑ για την περίοδο Ιουνίου 2016 – Δεκεμβρίου 2019:

Συμβολή των επιμέρους χαρτοφυλακίων στην ανάκτηση μετρητών από ΜΕΑ							
ΣΥΝΟΛΟ	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Επιχειρηματικά	SBP	MME	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Ναυτιλιακά
100%	19%	10%	71%	15%	27%	26%	3%

Ο **Στόχος 4** παρακολουθεί τη σύνθεση των λύσεων ρύθμισης που προσφέρονται σε πελάτες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες και συγκεκριμένα αντιπαραβάλλει τις μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις¹² με το άθροισμα του συνολικού πληθυσμού των ΜΕΑ και των εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων με μακροπρόθεσμη ρύθμιση. Όλες οι τράπεζες έχουν θέσει ως στόχο την αύξηση των μακροπρόθεσμων ρυθμίσεων, με το εύρος του στόχου να κυμαίνεται σε 27%-61% το 2019 από 15%- 19% κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2016. Οι μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις προσφέρονται για περίοδο μεγαλύτερη των δύο ετών και υποδεικνύουν λύσεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν έναν δανειολήπτη στη βιωσιμότητα και τελικά στην εξυπηρέτηση του δανείου.

¹² Οι τύποι των μακροπρόθεσμων ρυθμίσεων που χρησιμοποιούνται ευρέως ομαδοποιούνται, τυποποιούνται και ταξινομούνται στην ΠΕΕ 102/30.08.2016, για σκοπούς συγκρισιμότητας, διαφάνειας και καλύτερης παρακολούθησης της αποτελεσματικότητάς τους, ανά πιστωτικό ίδρυμα και σε επίπεδο συστήματος.

BANK OF GREECE
EUROSYSTEM

Ο **Στόχος 5** παρακολουθεί τα δάνεια σε καθυστέρηση άνω των 720 ημερών τα οποία δεν έχουν καταγγεληθεί, ως ποσοστό επί του αθροίσματος των δανείων σε καθυστέρηση άνω των 720 ημερών τα οποία δεν έχουν καταγγεληθεί και των καταγγελλόμενων δανείων. Ο στόχος αυτός παρακολουθείται μόνο για τα επιχειρηματικά δάνεια. Όλες οι τράπεζες στοχεύουν στην ενίσχυση των προσπάθειών τους για καταγγελία των δανείων αυτών και στην προσφυγή σε ένδικα μέσα, έτσι ώστε το ποσοστό των μη καταγγελλόμενων δανείων με καθυστέρηση άνω των 720 ημερών να μειωθεί δραστικά. Για τον Ιούνιο του 2016 ο Στόχος 5 κυμαίνεται από 6%-26%, ενώ για το 2019 αναμένεται να κυμανθεί από 1%-7%.

Ο **Στόχος 6** παρακολουθεί την πορεία στην άσκηση ένδικων μέσων επί των καταγγελλόμενων δανείων, με ποσοστό που παραμένει σε υψηλά επίπεδα (87% - 100%) καθ'όλη τη διάρκεια της περιόδου ως το 2019.

Ο **Στόχος 7** παρακολουθεί αποκλειστικά το χαρτοφυλάκιο των ΜΜΕ. Συγκεκριμένα ο στόχος αυτός εξετάζει το ποσοστό των ενεργών ΜΜΕ για τις οποίες έχει διενεργηθεί ανάλυση βιωσιμότητας τους τελευταίους δώδεκα μήνες. Οι τράπεζες στοχεύουν στη βελτίωση τους στο συγκεκριμένο πεδίο, μέσω της αύξησης του ποσοστού των επιχειρήσεων για τις οποίες διενεργείται ανάλυση βιωσιμότητας στο 80%-97% το 2019, έτσι ώστε να βελτιωθούν αντίστοιχα και οι προσφερόμενες λύσεις ρύθμισης.

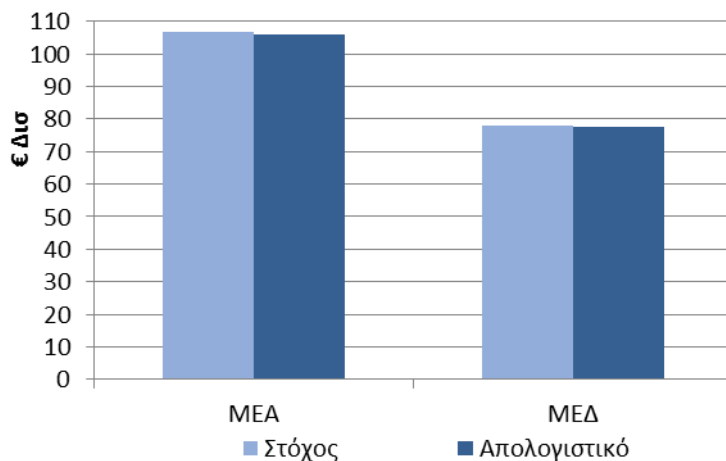
Ο **Στόχος 8** εξετάζει τις προσπάθειες των τραπεζών να προσφέρουν από κοινού λύσεις ρύθμισης σε κοινούς πελάτες μικρομεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων. Όσο αφορά στις ΜΜΕ, τα δάνεια με κοινές λύσεις ρύθμισης φθάνουν στο υψηλότερο επίπεδο στο τέλος του 2017, αυξανόμενα σε ποσοστό 45% σε σχέση με τα επίπεδα του Ιουνίου 2016. Πιο φιλόδοξος είναι ο στόχος που έχει τεθεί από τις τράπεζες για τις μεγάλες επιχειρήσεις για τις οποίες οι κοινές λύσεις ρύθμισης διπλασιάζονται το 2017 και παραμένουν σε σημαντικό υψηλό επίπεδο ως το 2019 (αυξημένες κατά 55% σε σχέση με τον Ιούνιο 2016).

Τέλος, ο **Στόχος 9** αποσκοπεί στην παρακολούθηση των ΜΕΑ μεγάλων επιχειρήσεων για τα οποία η τράπεζα έχει ορίσει ειδικό για την εφαρμογή σχεδίου αναδιάρθρωσης της επιχείρησης. Και εδώ οι τράπεζες έχουν θέσει φιλόδοξους στόχους για το διπλασιασμό αυτών των δανείων το 2019 σε σύγκριση με τον Ιούνιο 2016.

Δ. Αντιπαραβολή των στόχων με τα απολογιστικά μεγέθη του Σεπτεμβρίου 2016

Οι τράπεζες υπέβαλαν τα απολογιστικά στοιχεία του Σεπτεμβρίου 2016 με βάση το υπόδειγμα της ΠΕΕ 47/09.02.2015. Αυτό επέτρεψε την αντιπαραβολή των απολογιστικών εποπτικών μεγεθών με τους στόχους που έχουν τεθεί. Θα πρέπει όμως να σημειωθεί ότι τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί δεν είναι οριστικά, καθώς η δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων των τραπεζών δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί.

Αντιπαραβολή στόχων και απολογιστικών στοιχείων

Συνολικά οι τράπεζες έχουν επιτύχει τους στόχους που είχαν θέσει για την 30.09.2016, καθώς η απόκλιση από το στόχο των ΜΕΑ είναι πολύ μικρή και μάλιστα θετική, διαμορφώνοντας τα ΜΕΑ σε €106,0 δις, μειωμένα κατά 1% επιπλέον σε σχέση με το ποσό – στόχο των €106,9 δις. Ο δείκτης ΜΕΑ (αποκλειστικά για εντός ισολογισμού στοιχεία) διαμορφώνεται σε 51% την 30.09.2016, επιτυγχάνοντας ακριβώς το στόχο που είχε τεθεί για την ίδια περίοδο.

Τα ΜΕΔ¹³ κατέληξαν στα €79,3 δις, αυξημένα κατά 1,5% σε σχέση με το ποσό – στόχο των €78,1 δις. Αντίστοιχα, ο δείκτης ΜΕΔ (αποκλειστικά για εντός ισολογισμού στοιχεία) παρέμεινε σταθερός στο 38% την 30.09.2016, υπολειπόμενος κατά 1% από το στόχο του 37% που είχε τεθεί ως στόχος για την ίδια περίοδο.

¹³ Τα ΜΕΔ περιλαμβάνουν δάνεια με καθυστέρηση άνω των 90 ημερών.